

Sut i Ddefnyddio'r Cod

Mae'r Cod wedi'i osod ar ffurf egwyddorion, ystyron a rheolau ac, yn achos Adrannau Saith (Tegwch) ac Wyth (Preifatrwydd), mae hefyd yn cynnwys cyfres o "arferion i'w dilyn" gan ddarlledwyr. Mae'r egwyddorion wedi'u cynnwys er mwyn helpu darllenwyr i ddeall amcanion y safonau ac i gymhwyso'r rheolau. Rhaid i ddarlledwyr sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r rheolau fel y maent wedi'u nodi yn y Cod. Mae'r ystyron yn helpu i egluro beth y mae Ofcom yn ei olygu wrth rai o'r geiriau ac ymadroddion a ddefnyddir yn y Cod. Mae'r ddeddfwriaeth ar ddarlledu sy'n fwyaf perthnasol wedi'i nodi dan bennawd pob adran fel y gall darllenwyr droi at y ddeddfwriaeth os ydynt yn dymuno.

Wrth gymhwyso'r Cod at gynnwys, dylai darlledwyr fod yn ymwybodol bod y cyddestun lle mae'r deunydd yn ymddangos yn allweddol. Wrth lunio'r Cod hwn, mae Ofcom wedi ystyried y canlynol (yn unol â gofynion adran 319(4) o'r Ddeddf):

- (a) graddau'r niwed a thramgwydd sy'n debygol o gael ei achosi drwy gynnwys unrhyw fath penodol o ddeunydd mewn rhaglenni'n gyffredinol, neu mewn rhaglenni o fath penodol;
- (b) maint a chyfansoddiad tebygol y gynulleidfa bosibl i raglenni sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio'n gyffredinol neu mewn gwasanaethau teledu a radio o fath penodol;
- (c) disgwyliad tebygol y gynulleidfa o ran natur cynnwys rhaglen a'r graddau y gellir dod â natur cynnwys rhaglen i sylw aelodau posibl y gynulleidfa;
- (d) y tebygolrwydd y bydd pobl nad ydynt yn ymwybodol o natur cynnwys rhaglen yn dod yn agored yn anfwriadol, drwy eu gweithredoedd eu hunain, i'r cynnwys hwnnw;
- (e) y dymunoldeb o sicrhau bod cynnwys gwasanaethau'n nodi pa bryd y ceir newid sy'n effeithio ar natur gwasanaeth y mae rhai'n ei wyllo neu'n gwranddo arno ac, yn benodol, newid sy'n berthnasol o ran cymhwyso'r safonau sydd wedi'u gosod dan yr adran hon;
- (f) y dymunoldeb o gadw annibyniaeth y rheolaeth olygyddol dros gynnwys rhaglen.

Mae'r meini prawf hyn wedi llywio'r modd y mae Ofcom wedi gosod y Cod ac felly rhaid i ddarledwyr eu hystyried wrth ddehongli'r rheolau.

Nid oes bwriad i'r Cod allu delio â phob un achos a allai godi. Gallai darledwyr wynebu nifer o sefyllfaoedd neilltuol nad oes cyfeiriad penodol atynt yn y Cod hwn. Nid yw'r enghreifftiau sydd yn y Cod yn hollgynhwysol. Er hynny, disgwylir y bydd yr egwyddorion, fel y maent wedi'u disgrifio yn yr adrannau canlynol, yn egluro pwrpas y Cod ac yn helpu darledwyr i wneud y penderfyniadau angenrheidiol.

Wrth ddefnyddio'r Cod gyda Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad y BBC yn y DU, dylid ystyried natur ar-alwad y gwasanaeth. Caiff darpariaethau penodol eu gwneud mewn rhai rheolau ar gyfer Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad y BBC.

Er mwyn rhoi cymorth pellach i'r rhai sy'n gweithio ym maes darleddu, yn ogystal â gwylwyr a gwrandawyr sy'n dymuno deall safonau darleddu, bydd Ofcom hefyd yn cyhoeddi arweiniad i gyd-fynd â'r Cod ar wefan Ofcom ac fe'i hadolygir yn rheolaidd.

Dylai darledwyr fod yn gyfarwydd â'u cynulleidfaoedd a sicrhau y gellir cyfiawnhau cynnwys rhaglenni bob amser ar sail cyd-destun ac anghenion golygyddol y rhaglen. (Yn y Cod, cymerir bod y gair 'rhaglenni' yn golygu rhaglenni teledu a rhaglenni radio, a rhaglenni sydd ar gael ar Wasanaeth Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC.)

Caiff darledwyr wneud rhaglenni am unrhyw fater a ddewisant, ond disgwylir y bydd darledwyr yn sicrhau bob amser fod eu rhaglenni'n cydymffurfio â'r gyfraith gyffredinol, yn ogystal â'r Cod.

Arweiniad cyffredinol ar y Cod

Cyfrifoldeb y darledwr yw cydymffurfio â'r Cod. Os oes ar wneuthurwyr rhaglenni angen cyngor pellach ynghylch cymhwyso'r Cod hwn, dylent siarad, yn y lle cyntaf, â'r rhai sydd â chyfrifoldeb golygyddol dros y rhaglen a swyddogion cyfreithiol a chydymffurfio'r darledwr.

Gall Ofcom gynnig arweiniad cyffredinol ar ddehongli'r Cod. Fodd bynnag, rhoddir unrhyw gyngor o'r fath ar yr amod glir na fydd yn effeithio ar ryddid Ofcom i farnu ynghylch achosion a chwynion ar ôl darleddu ac na fydd yn effeithio ar yr arfer ar gyfrifoldebau rheoleiddio Ofcom. Dylai darledwyr geisio eu cyngor cyfreithiol eu hunain ar unrhyw faterion sy'n codi ynghylch cydymffurfio. Ni fydd Ofcom yn atebol am unrhyw golled neu ddifrod a geir o ddibynnu ar arweiniad anffurfiol.